

Aleg. 91.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem ustawy o policyi ogniowej dla gmin wiejskich i obszarów dworskich.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 17. listopada 1890 r. Wysoki Sejm polecił nam:

1. Wnieść projekt ustawy o policyi ogniowej dla gmin wiejskich na następnej sesji sejmowej.
2. Wziąć pod rozwagę kwestyę ustanowienia posady krajowego inspektora straży ogniowych i po zasięgnięciu opinii Związku straży ochotniczych Sejmowi zdać sprawę.

W wykonaniu powyższych poleceń przedkładamy wypracowany przez nas projekt ustawy o policyi ogniowej dla gmin wiejskich i obszarów dworskich. Za podstawę tego projektu posłużyła nam co do układu i ogólnych rozporządzeń wykonawczych podobna ustawa dla miast i miasteczek, uchwalona na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 17. listopada 1890 r., a pod d. 10. lutego 1891 Najwyżej zatwierdzona (Nr. 18 d. u. k.), następnie opracowany projekt przez Radę zawiadowczą krajowego Związku straży ochotniczych, wreszcie opinie i wskazówki udzielone przez zaproszoną do tej sprawy ankietę.

W projekcie naszym przedewszystkiem liczyć się należało z istniejącymi w kraju stosunkami po gminach wiejskich, ze stanem inteligencji mieszkańców i ich zasobami materyalnymi, aby przysłała ustawa w tych warunkach ułożona, rzeczywiście mogła być wykonalną i zapewniła możebną ochronę mienia i osób ludności wiejskiej od klęski pożaru. Podobnie jak w ustawie sanitarnej, przyjęliśmy zasadę tworzenia wspólnych okręgów pożarnych dla gmin wiejskich łącznie z obszarami dworskimi. Interesa jednych i drugich są tutaj wspólne a połączenie to przy uwzględnieniu właściwości ustawowych gminy i dworu jest samą naturą rzeczy wskazane.

Ze względów wyżej przytoczonych i dla zapewnienia skuteczniejszego wykonania ustawy wypadało bardziej wzmocnić i bliżej określić prawo nadzoru Wydziałów powiatowych nad okręgami pożarnymi wiejskimi, niż to ma miejsce w ustawie z d. 10. lutego 1891 r. obowiązującej miasta i miasteczka. Nadzór ten uważaliśmy tem więcej za właściwy przy tworzeniu wspólnych okręgów

pożarnych wiejskich gmin z obszarami dworskimi, ile że ingerencya władzy nad obydwoima czynnikami przełożonej skutecznie zaradzi wydarzyć się mogącym z tych stosunków nieporozumieniom.

Jednym z najodpowiedniejszych pośredników między gminą a dworem i tymi obydwoima a Wydziałem powiatowym będzie komisya pożarna miejscowa, wprowadzona do projektu ustawy, której atrybucye określa §. 8. projektu Jest ona właściwie mieszaną komisją wszystkich trzech interesowanych organów, faktycznym kierownikiem spraw policyi ogniowej; jej zatem opinia stanowić będzie dyrektywę dla Wydziałów powiatowych i da wyraz potrzeb miejscowych.

Przyjmując zasadę tworzenia wspólnych okręgów pożarnych wiejskich, wypadało określić sposób rozdziału kosztów urządzenia i utrzymywania stacyj pożarnych między obszar dworski i gminę. Najracjonalniejszą podstawą tej repartycyi wydała się nam wartość budynków, dla ochrony których podejmuje się cała sprawa. Postawienie innej podstawy, opartej na podatku gruntowym, dotykałoby niesłusznie albo właścicieli gruntów, nie posiadających w danej miejscowości budynków a częstokroć w innej gminie zamieszkałych albo większe obszary dworskie ze skromnymi budynkami na tych obszarach. Co się tyczy organizacyi obrony od pożaru, przyjęliśmy obowiązkowe należenie do straży pożarnej wiejskiej wszystkich zamieszkałych w okręgu mężczyzn w wieku od 18 do 42 lat, nie zwalniając z obowiązku niesienia pomocy innych mieszkańców. Utrzymanie stałej straży pożarnej po wsiach, wobec dość rzadko stosunkowo przytrafiających się wypadków pogorzeli, byłoby uciążliwe i kosztowne a tworzenie znów straży ochotniczych, zwłaszcza w miejscowościach mniej zaludnionych, nie dawałoby żadnej rękojmi, że straż ta z należytem poczuciem obowiązków obywatelskich czynności swoje wykonywać będzie. Zresztą obowiązek spieszenia na pomoc podczas pożaru istnieje zawsze z mocy obowiązujących dotąd przepisów ogniowych i w nowej ustawie dla miast i miasteczek jest przyjęty; zatem projekt niniejszy nie wprowadza nic nowego, tylko normuje organizację tej pomocy, zapewniając jej ze strony Wydziału powiatowego dostarczenie środków w osobie instruktora na wyćwiczenie należyte straży pożarnej wiejskiej.

W sprawie ustanowienia krajowego inspektora straży ogniowych, pomimo przychylnego w tej mierze oświadczenia się Związku straży ochotniczych, na teraz nie możemy Wysokiemu Sejmowi przedłożyć pozytywnych wniosków.

W cyrkularzu naszym wysłanym do wszystkich Wydziałów Rad powiatowych do L. W. 44.202/91, polecając wprowadzenie w wykonanie w miastach i miasteczkach ustawy o policyi ogniowej z d. 10. lutego 1891 (Nr. 18 dz. u. kr.) wezwaliśmy je o doniesienia, w jaki sposób zamierzają urządzać nadzór nad wykonywaniem przepisów powyższej ustawy i w jakim stosunku utworzone przez nich organa nadzorcze pozostawałyby mogły do ewentualnie ustanowić się mającego inspektora krajowego straży ogniowych. Do ąd nie odebraliśmy jeszcze od znacznej liczby tychże odpowiedzi, a od tych jak również od uchwalenia przez Wysoki Sejm przedkładającego się projektu ustawy o policyi ogniowej dla gmin wiejskich zależeć będą przyszłe propozycye nasze co do krajowego inspektora ogniowego i określenie jego atrybucyj.

W końcu podzielając zapatrywania ankiety, wyrażone przy obradach nad projektem ustawy o policyi ogniowej, który obecnie przedkładamy, iż jednym z najużyteczniejszych środków rozpowszechnienia wiadomości po wsiach o sposobach ułatwiających ratunek podczas pożarów, byłoby zaprowadzenie w c. k. seminariach nauczycielskich w kraju naszym kursów odpowiednich.

Nauczyciele ludowi, obeznani fachowo ze służbą straży pożarnej, mogą przy tworzeniu takiej po wsiach przynieść wielki pożytek stacyom pożarnym i stanowić wyborny materiał na naczelników tej straży. Ponieważ Wydział krajowy w tym względzie już poczynił zarządzenia, aby przy niższych szkołach rolniczych krajowych zaprowadzono wzorowe straże pożarne z uczniów tych zakładów złożone, przeto wątpić nie można że i c. k. Rząd uznając pożyteczność ich dla kraju naszego, zechce podobne kursa i przy c. k. seminariach nauczycielskich męskich zaprowadzić.

Wywiązując się w ten sposób z udzielonego nam zlecenia wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy ^{1/}. z następującą rezolucją:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby przy c. k. seminariach nauczycielskich męskich w kraju naszym zechciał jak najrychlej urządzić wzorowe stacje pożarne i zaprowadzić wykłady sposobów gaszenia pożarów.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 26. lutego 1892.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Sawczak w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o policyi ogniowej, obowiązująca w gminach wiejskich i na obszarach dworskich Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

Wykonywanie policyi ogniowej.

§. 1.

Policya ogniowa należy do własnego zakresu działania gminy i obszaru dworskiego.

§. 2.

Wykonywanie policyi ogniowej w gminie należy do naczelnika gminy, zaś na obszarze dworskim do przełożonego tego obszaru.

Dla skuteczniejszego wykonywania przepisów niniejszej ustawy może Rada gminna ustanowić na pewną ilość domów mieszkalnych osobnych delegatów, celem wspierania naczelnika gminy w załatwianiu jego czynności.

§. 3.

Każda gmina wiejska łącznie z obszarem dworskim, stanowiącym z nią jedną gminę katastralną, tworzy okręg pożarny wiejski.

Jeżeli w gminie nie znajduje się przynajmniej 100 domów mieszkalnych, albo zachodzą inne ważne trudności, naprzykład brak środków materialnych albo przeszkody topograficzne, będzie gmina wraz z obszarem dworskim przez Wydział Rady powiatowej połączona z sąsiednią gminą i obszarem dworskim w jeden okręg pożarny.

W ten sam sposób może być połączonych z sobą kilka gmin i obszarów dworskich.

§. 4.

Gminy wiejskie i obszary dworskie graniczące bezpośrednio z gminami miast i miasteczek, mogą za zezwoleniem Wydziału Rady powiatowej i za zgodą Reprezentacyi tych miast i miasteczek przyłączać się do okręgu pożarnego miejskiego i korzystać z jego środków ratunkowych.

Gminy takie i obszary dworskie na czas trwania ugody, będą pod względem policyi ogniowej uważane jako przynależne do terytoriów miejskich i ulegać będą przepisom ustawy o policyi ogniowej dla miast i miasteczek z dnia 10. lutego 1891 r. (Nr. 18 D. u. k.)

§. 5.

Wydział Rady powiatowej zaprowadzi okręgi pożarne w powiecie według swego uznania, po wysłuchaniu zdania Zwierzchności gmin i przełożonych obszarów dworskich, z zachowaniem zasad wskazanych w §. 3. niniejszej ustawy.

II. Zapobieganie pożarom.

Regulamin pożarny.

§. 6.

Wydział krajowy wyda regulamin pożarny dla wszystkich okręgów pożarnych wiejskich, który w gminach i na obszarach dworskich będzie ogłoszony.

Na wniosek Wydziału Rady powiatowej może Wydział krajowy wydawać wyjątkowe postanowienia regulaminowe dla poszczególnych okręgów pożarnych wiejskich.

Komisya pożarna.

§. 7.

Dla każdego okręgu pożarnego utworzona będzie miejscowa komisya pożarna, która składa się z delegata Wydziału Rady powiatowej, przełożonych obszarów dworskich i naczelników gmin w skład okręgu pożarnego wchodzących.

§. 8.

Miejscowa komisya pożarna:

- a) wykona przynajmniej raz do roku rewizję wszystkich budynków znajdujących się na terytorium okręgu pożarnego pod względem ich bezpieczeństwa od ognia i wskaże środki do usunięcia wszystkiego, coby pożar spowodować mogło;
- b) oszacuje w przybliżony sposób budynki tak na obszarach dworskich, jakoteż i w gminie się znajdujące, jeżeli wartość tych budynków nie jest wiadoma z polic asekuracyjnych;
- c) oznaczy miejscowość odpowiednią na siedzibę stacyi pożarnej,
- d) oznaczy ile i jakie narzędzia ogniowe tudzież rekwizyta ma stale utrzymywać stacya pożarna, oraz pojedynczy właściciele budynków, obszary dworskie, zakłady fabryczne i przemysłowe znajdujące się w okręgu;
- e) sporządzi preliminarz kosztów urządzenia i utrzymywania stacyi pożarnej i dopełni rozkładu tych kosztów w stosunku do wartości budynków;
- f) sporządzi wykaz ludności obowiązanej do służby pożarnej w okręgu, wskaże sposób utrzymywania pogotowia pożarnego i straży nocej, tudzież środki zaradcze na wypadek pożaru, zanim straż pożarna ze stacyi przybędzie,

- g) oznaczy ilość studzien i zbiorników wody potrzebnych w każdej miejscowości do należytego działania straży pożarnych ;
 h) wreszcie wskaże odpowiednie osoby na naczelnika straży pożarnej wiejskiej i jego zastępcę.

Wszelkie uchwały swoje komisya pożarna miejscowa przedłoży do zatwierdzenia Wydziałowi Rady powiatowej.

§. 9.

Kto się nie zastosuje do zarządzeń naczelnika gminy i Wydziału Rady powiatowej na podstawie §. 8. wydanych, ulegnie karze a nadto będą te zarządzenia na jego koszt wykonane.

Czyszczenie kominów.

§. 10.

Naczelnik gminy, a względnie delegat i przełożony obszarów dworskich czuwają nad regularnem czyszczeniem kominów. W jaki sposób i jak często ma się odbywać to czyszczenie, określi regulamin pożarny.

Straż nocna.

§. 11.

Straż nocna (policyjna) wykonywa także czynności straży pożarnej podług szczegółowych rozporządzeń w regulaminie pożarnym wskazanych.

Straż pożarna wiejska.

§. 12.

Do straży pożarnej wiejskiej należy z obowiązku każdy mężczyzna w wieku od skończonych lat 18 do 42 w gminie zamieszkały.

Uwolnieni są:

1. wojskowi wszystkich stopni zostający w czynnej służbie ;
2. księża i duchowni wszystkich obrządków.

Wydział powiatowy może wyjątkowo i inne osoby od tego obowiązku uwolnić.

§. 13.

Co rok w miesiącu grudniu komisya pożarna miejscowa sporządzi spis należec mających do straży pożarnej, a władza miejscowa uwiadomi ich i wezwie do objęcia obowiązków,

Wydział Rady powiatowej ma prawo naczelnika straży pożarnej wiejskiej, nie odpowiadającego swemu zadaniu usunąć, tymczasowe zastępstwo zarządzić i komisję pożarną miejscową do przedstawienia innego naczelnika zaważać.

§. 14.

Straż pożarna wiejska dwa razy do roku lub częściej odbywa ćwiczenia pod kierunkiem fachowego przez Wydział Rady powiatowej wyznaczonego inspektora.

§. 15.

Każdy członek straży pożarnej wiejskiej obowiązany jest:

- a) stawić się na ćwiczenia,
- b) wykonywać wszelkie polecenia naczelnika straży,
- c) w razie pożaru stawić się jak najrychlej na miejsce pożaru i oddać się pod rozkazy naczelnika,
- d) podczas służby nosić przepisaną odznakę.

Niedopełnienie tych obowiązków i innych regulaminem dla straży pożarnej wiejskiej przepisanych, karaniem będzie grzywną lub aresztem.

§. 16.

Bezpośredni nadzór nad stacją pożarną wiejską wykonywa naczelnik tej gminy lub przełożony tego obszaru dworskiego, w obrębie których znajduje się stacja pożarna wiejska.

§. 17.

Szczegółowy regulamin dla straży pożarnej wiejskiej wyda Wydział Rady powiatowej po wysłuchaniu opinii komisji pożarnej miejscowej.

III. Gaszenie pożarów.

Obowiązek niesienia pomocy.

§. 18.

Każdy mieszkaniec okręgu pożarnego wiejskiego obowiązany jest pod karą na wezwanie władzy miejscowej nieść pomoc przy gaszeniu pożaru.

Właściciele lub użytkownicy z wszelkiego rodzaju studzien lub zbiorników wody jako to: sadzawek, stawów, młynówek, wodociągów i t. p. nie mogą zabronić czerpania wody podczas pożaru.

Właściciele koni są obowiązani pod karą na zarządzenie władzy miejscowej lub kierującego gaszeniem pożaru dostarczyć koni i zaprzęgów za wynagrodzeniem, które regulamin pożarny oznacza.

Zaprzęgi pozamiejscowe, przypadkowo na miejscu pożaru znajdujące się, mogą być do tego celu użyte.

Wzajemna pomoc gminy i obszaru dworskiego i pomoc sąsiadom.

§. 19.

Gminy i obszary dworskie tej samej miejscowości, stanowiące samoistne okręgi pożarne, obowiązane są wzajemnie ze strażami swymi spieszyć bez wezwania i bez wynagrodzenia na ratunek w razie pożaru o tyle, o ile każdej z nich nie grozi niebezpieczeństwo pożaru.

Sąsiednie okręgi pożarne wiejskie również obowiązane są w razie dostrzeżenia pożaru lub na wezwanie władzy tej miejscowości, gdzie pożar wybuchł, nieść pomoc o ile same na własnym obszarze nie są przez powstały w sąsiednim okręgu ogień zagrożone.

Straże pożarne z sąsiedztwa na pomoc przybyłe, przechodzą pod komendę naczelnika straży tej miejscowości, gdzie pożar wybuchł.

Środki alarmowe i pogotowie pożarne.

§. 20.

Gminy i obszary dworskie zaprowadzą na polecenie komisji pożarnej miejscowej (§. 8) we wszystkich miejscowościach urządzenia sygnałowe i alarmowe, aby o wybuchu pożaru miejscową i sąsiednie stacje pożarne jak najrychlej zawiadomić.

§. 21.

W siedzibie stacji pożarnej wiejskiej znajdować się będzie skład narzędzi ratunkowych i zaprowadzone pogotowie pożarne czuwające dniem i nocą.

Ilość osób czuwających i koni do pogotowia przeznaczonych szczegółowo określi miejscowy regulamin ogniowy.

W o d a.

§. 22.

Każda gmina i obszar dworski obowiązane są starać się o to, aby posiadały zawsze dostateczny zapas wody do gaszenia pożaru.

Jeżeli naturalne zbiorniki na miejscu nie posiadają jej w dostatecznej ilości, gmina i obszar dworski na wniosek komisji pożarnej mają się postarać o urządzenie nowych studzien w miejscowościach przez komisję wskazanych.

Tam, gdzie studni urządzić nie można, należy zakładać cysterny lub sadzawki, które przynajmniej raz na rok mają być czyszczone.

Narzędzia ratunkowe.

§. 23.

Każda stacja pożarna wiejska stosownie do swego obszaru i liczby zabudowań okręgu pożarnego ma być zaopatrzona w dostateczną ilość sikawek, beczkowozów, drabin, osęk, wiaderek i t. p. przyborów ogniowych, których jakość oznaczy regulamin pożarny.

§. 24.

Koszta sprawienia narzędzi i rekwizytów ogniowych dla stacji pożarnej i utrzymania pogotowia ponoszą gminy i obszary dworskie, w skład okręgu pożarnego wchodzące, w stosunku wartości posiadanych budynków.

Koszta rekwizytów, w które każdy dom mieszkalny ma być zaopatrzonej podług regulaminu ogniowego, ponoszą właściciele tych domów.

Posiadacze budynków, w których znajdują się większe ogniska np. fabryki, gorzelnie, browary i t. p., obowiązani są utrzymywać własne sikawki wozowe lub ręczne podług polecenia Wydziału Rady powiatowej.

IV. Postępowanie podczas pożaru i po pożarze.

§. 25

Naruszenie prywatnej własności w celu gaszenia pożaru, np. wyłamywanie, zrywanie dachu, rozbiórka parkanów i t. p., może nastąpić tylko

w razie ostatecznej potrzeby, gdy nie ma innego środka do stłumienia ognia lub zapobieżenia rozszerzaniu się płomieni, lecz w takim razie nawet wjąwszy wypadki najgwałtowniejsze, nastąpić to może jedynie z rozporządzenia naczelnika straży pożarnej, naczelnika władzy miejscowej, delegata lub wyznaczonego kierownika ratunku.

§. 26.

Posiadacze domów są obowiązani jak najspieszniej przedsięwziąć środki przeciw szerzeniu się wybuchłego pożaru przez przygotowanie zapasu wody, dostarczenie drabin, zamknięcie strychów, okien i otworów, przygotowanie zapasu wilgotnych mioteł ogniowych. Mieszkańcy domu są obowiązani przy tych czynnościach wedle możności dopomagać.

§. 27.

Po pożarze naczelnik władzy tej miejscowości, gdzie pożar nastąpił, przedsięwziąć ma odpowiednie środki, aby ogień został zupełnie wygaszony i ażeby dalsze niebezpieczeństwo nie zagrażało.

Część straży pożarnej należącej do ratowania z niezbędnymi przybarami, powinna pozostać na miejscu aż do zupełnego wygaszenia ognia.

Sikawki dostarczone do pomocy przy gaszeniu będą właścicielom bezpłatnie przez mieszkańców gminy czy obszaru dworskiego dostawione zaraz po zgaszeniu pożaru.

Dochođenje przyczyn pożaru.

§. 28.

Po zupełnem ugaszeniu pożaru władza tej miejscowości, gdzie pożar nastąpił, przy pomocy naczelnika straży i potrzebnych świadków i znawców, wykona najściślejsze dochođenje co do przyczyny pożaru, zbada czy nie zaszły takie okoliczności, które wymagałyby skarcenia lub przedsięwzięcia środków zapobiegawczych, ażeby się nie powtarzały na przyszłość i stwierdzi, czy przybory ratunkowe były w należytem porządku, oraz którzy z ratujących najbardziej się odznaczyli.

§. 29.

Jeżeli okaże się przeciw komu uzasadnione podejrzenie, że stał się winnym czynności zabronionej ustawą karną, naczelnik władzy prowadzącej dochođenje o tem sąd zawiadomi; jeżeli zaś idzie o przekroczenie przeciw policyi budowniczej lub ogniowej, naczelnik gminy i przełożony obszarów dworskich działają w zakresie swojej władzy.

§. 30.

O wyniku dochođenja co do przyczyn, rozmiaru pożaru, wielkości szkód i innych wykrytych szczegółów, mających publiczny interes, prowadzący dochođenje złoży szczegółowe sprawozdanie politycznej władzy powiatowej i Wydziałowi Rady powiatowej.

§. 31.

Świadectwa urzędowe dla zabezpieczonych nie mogą być wydawane, jeżeli dochođenje wykaże, iż zabezpieczeni są winni zbrodni przestępstwa

lub wykroczenia przewidzianego w ustawach lub rozporządzeniach obowiązujących.

V. Postanowienie karne.

§. 32.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie podlegają usiawie karnej lub budowniczej, karane będą grzywną od 50 ct. do 25 zł. względnie aresztem od 12 godzin do 5-ciu dni.

Co do sposobu orzekania kar, toku instancji, oraz wykonania wyroków karnych, obowiązują postanowienia ustawy gminnej i ustawy o obszarach dworskich.

§. 33.

Kary pieniężne wpływają do funduszu utrzymania rekwizytów ogólnych w miejscowym okręgu pożarnym wiejskim.

VI. Nadzór nad wykonywaniem policyi ogniowej.

Nadzór.

§. 34.

Nadzór nad wykonywaniem policyi ogniowej jakoteż udzielenie fachowej pomocy celem zorganizowania i wyćwiczenia straży pożarnych wiejskich (§. 17.) należy do Wydziału powiatowego.

Władza polityczna wykonywa służące administracji państwa prawo nadzoru w myśl ustawy gminnej i ustawy o obszarach dworskich.

§. 35.

Gdyby gminy wiejskie i obszary dworskie dopuszczały się zaniedbania w wykonywaniu niniejszej ustawy o policyi ogniowej, Wydział powiatowy rozporządzi co należy w okręgu pożarnym wiejskim wykonać, a w razie dalszego oporu zawezwie polityczną władzę powiatową o wykonywanie tych zarządzeń na koszt gminy lub obszaru dworskiego.

Gdyby w celu wykonania zarządzeń powyższych potrzebne były wydatki, Rada powiatowa ma prawo wstawić odpowiednią kwotę w budżet gminy, a co do obszaru dworskiego wezwać władzę polityczną powiatu do ściągnięcia takowej drogą egzekucji, jeżeli w przeciągu dni 30 od daty wezwania potrzebnej kwoty nie spłaci.

Organa i władze wykonywujące policyę ogniową.

§. 36.

Naczelnik gminy w wykonywaniu postanowień niniejszej ustawy rozstrzyga w pierwszej instancji, o ile ustawą gminną decyzja nie jest pozostawiona Radzie gminnej.

Co się tyczy działalności przełożonego obszaru dworskiego, ma tu zastosowanie §. 13. ustawy o obszarach dworskich.

§. 37.

Przeciw orzeczeniom naczelnika gminy służy rekurs do Rady gminnej, zaś przeciw orzeczeniom Rady, jakoteż orzeczeniom przełożonego obszaru dworskiego do Wydziału Rady powiatowej a następnie do Wydziału krajowego. Termin do wnoszenia rekursów jest 14-dniowy.

Wniesienie rekursu przeciw orzeczeniu Wydziału powiatowego nie wstrzymuje wykonania tegoż orzeczenia.

Nadzór Wydziału krajowego.

§. 38.

Wydział krajowy ma naczelny nadzór nad wykonywaniem policyi ogniowej przez organa do tej czynności ustanowione.

VII. Postanowienia końcowe.

§. 39.

Celem szybkiego załatwiania spraw dotyczących policyi ogniowej przez odpowiednie organa, winny wszystkie do tych spraw odnoszące się podania, rekursy i orzeczenia opatrzone być napisem „sprawa ogniowa“.

§. 40.

Przepisy ustawy karnej, tudzież rozporządzenia administracyjne, mocą których pewne niebezpieczeństwem pożaru zagrażające czynności są zakazane, albo też są nakazane pewne środki ostrożności w obchodzeniu się z materiałami łatwo zapalnymi, tudzież o sposobie ich przechowywania, niemniej postanowienia ustaw i rozporządzeń o policyi budowniczej pozostają nie-naruszone.

§. 41.

Postanowienia zawarte w §§. 11. do 56. ces. pat. z d. 28. lipca 1786 obejmującego ustawę ogniową dla gmin wiejskich, tracą moc obowiązującą z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy.

§. 42.

Polecam wykonanie niniejszej ustawy Mojemu ministrowi spraw wewnętrznych.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Section header or title, centered on the page.

Second block of faint, illegible text.

Section header or title, centered on the page.

Third block of faint, illegible text.

Fourth block of faint, illegible text.

Fifth block of faint, illegible text.

Sixth block of faint, illegible text.

Seventh block of faint, illegible text.

Eighth block of faint, illegible text.